

3 Μαρτίου 2016

«7 Μαρτίου 1948: η ολοκλήρωση μιας πορείας»

[Πολιτισμός](#) / [Έκθεση φωτογραφίας](#) / [Πολιτισμός](#)

[Κατερίνα Χουζούρη](#)

Το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, σε συνεργασία με τον Δήμο Κω, με αφορμή την επέτειο της Ένωσης της Δωδεκανήσου, εγκαινιάζουν την έκθεση «7 Μαρτίου 1948: η ολοκλήρωση μιας πορείας» στο Ιστορικό-Λαογραφικό Μουσείο Κω (Χάνι), τη Δευτέρα 7 Μαρτίου 2016. Την έκθεση θα εγκαινιάσει ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας, Προκόπης Παυλόπουλος.

7 Μαρτίου 1948 Η ολοκλήρωση μιας πορείας

Φωτογραφίες, εφημερίδες, έντυπα και οπτικοακουστικά τεκμήρια αναδεικνύουν τα πολιτικά, στρατιωτικά και διπλωματικά γεγονότα που συνθέτουν την ιστορία της Ένωσης της Δωδεκανήσου με την Ελλάδα.

Καΐκι φορτωμένο με πρόβατα στο λιμάνι της Καλύμνου το 1935. Φωτογραφία της Έλλης Παπαδημητρίου. Μουσείο Μπενάκη - Φωτογραφικά Αρχεία

Τα τεκμήρια της έκθεσης, η οποία διαρθρώνεται σε έξι ενότητες, προέρχονται από τη Βιβλιοθήκη της Βουλής, το Μουσείο Μπενάκη, τη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους, καθώς και από ιδιωτικές συλλογές και εκδόσεις

ανεκτίμητης αξίας.

Πλήθος πολιτών με ελληνικές, βρετανικές και αμερικάνικες σημαίες ζητωκραυγάζουν καθώς Βρετανικά και Ινδικά στρατεύματα καταφθάνουν στην Ρόδο μετά την υπογραφή της άνευ όρων συνθηκολόγησης των γερμανικών δυνάμεων. Ρόδος, 11 Μαΐου 1945. Φωτογράφος: Trevor J. Hawkins, Imperial War Museum

Μία πτυχή του αγώνα των Ελλήνων κατοίκων της Δωδεκανήσου για την Ένωση με την μητέρα πατρίδα, αφορά την παιδεία αλλά και την τεράστια προσπάθεια της Εκκλησίας εκείνα τα χρόνια να την κρατήσει ζωντανή. Πολύ χαρακτηριστικό το απόσπασμα που ακολουθεί[1]

«Κατά την περίοδο της ιταλοκρατίας στα Δωδεκάνησα και ειδικά κατά την φασιστική περίοδο, η Ιταλία έλαβε αυστηρά μέτρα κατά της ελληνικής παιδείας. Τον Ιούλιο του 1937 και στη συνέχεια το 1939 (διάταγμα 163/30.6.1939) ο De Vecchi, Υπουργός Παιδείας και Τετράρχης του Φασισμού (Quadrumviro), επέβαλε αυστηρές διατάξεις. Καταργήθηκαν όλα τα ελληνικά έντυπα και η ελληνική γλώσσα έγινε μάθημα προαιρετικό, που διδασκόταν χωρίς βιβλία ως την τρίτη τάξη του πενταετούς δημοτικού σχολείου. Διδάσκοντες και διδασκόμενοι υποχρεώνονταν να μιλούν μόνο ιταλικά, με την απειλή αυστηρών κυρώσεων. Πολλοί δάσκαλοι της μέσης και της δημοτικής εκπαίδευσης απολύθηκαν και

έφυγαν από τη Ρόδο ενώ ήλθαν Ιταλοί δάσκαλοι από την Ιταλία. Πολλά παιδιά προτίμησαν να μην πηγαίνουν καθόλου στο σχολείο παρά να μάθουν ιταλικά. Τότε ο Μητροπολίτης Ρόδου Απόστολος, εκμεταλλευόμενος ένα «παράθυρο» του διατάγματος που επέτρεπε την θρησκευτική κατήχηση, οργάνωσε κρυφά σχολεία που λειτουργούσαν υπό τον μανδύα των κατηχητικών[2].

Αναμένοντας την άφιξη του Γενικού Διοικητή σε κάποιο από τα χωριά των Δωδεκανήσων, 1948-1950. Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών στην Αθήνα / Γεννάδειος Βιβλιοθήκη - Αρχείο Νικολάου Μαυρή

Στις εκκλησίες, όπως και σε σπίτια όπου γίνονταν κρυφά μαθήματα, δίδασκαν ιερείς και θεολόγοι. Όταν έγιναν καταγγελίες στις Ιταλικές αρχές, ότι οι μαθητές στα κατηχητικά διδάσκονταν ουσιαστικά την ελληνική γλώσσα, ο Μητροπολίτης Ρόδου απάντησε στον κυβερνήτη ότι: «αυτό είναι φυσικό, αφού η ελληνική είναι η επίσημη γλώσσα της ορθόδοξης λατρείας, και οι ιερείς δεν γνωρίζουν άλλη γλώσσα».[3] Στα σχολεία αυτά, χρησιμοποιούνταν σαν αναγνωστικά διάφορα εκκλησιαστικά και θρησκευτικά βιβλία, που μοιράζονταν στους μαθητές».

Κατερίνα Χουζούρη

[1] Πηγή: el.wikipedia.org/wiki/Δωδεκάνησα

[2] Απόστολος Τρύφωνος: «Απομνημονεύματα Μητροπολίτη Ρόδου», τόμος Β, σελίδα 228, Ρόδος, 1954. Αναφέρεται στο: Παπαδόπουλος Στ., Η προσπάθεια εξιταλισμού της παιδείας στα Δωδεκάνησα την περίοδο 1936-1943 και η αντίδραση της ελληνικής πλευράς -Τα κατηχητικά σχολεία και ο ρόλος τους. Συνέδριο » Η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και οι προκλήσεις της εποχής μας»

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, 2007 , σελ. 1429-1430.[1]

[3] Μαυρίδης Ανδρέας (2009) Η Ρόδος από την Οθωμανική Αυτοκρατορία μέχρι την εθνική ολοκλήρωση (1912-1947). Ο Μητροπολίτης Ρόδου Απόστολος (1913-1946), Εκκλησία και εκπαίδευση. Διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεολογική Σχολή, Σελ. 91-93

<http://bitly.com/1OS5ene>